

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Název programu: Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Zpracoval:	PhDr. Michal Stibor
Pracoviště školy:	Smiřických 2, 250 83 Škvorec
Peněžní ústav školy:	2400493763/2010
IČ školy:	22711236
Kontakty:	tel. 776 677 999 e-mail: info@ skolapurkrabka.cz
Platnost dokumentu :	od 6. 9. 2013
Webové stránky:	http://www.skolapurkrabka.cz

Obsah:

Identifikační údaje školy

Materiální podmínky, prostorové a technické podmínky pro činnost

Personální podmínky

Charakteristika školní družiny

Cíle ŠVP školní družiny

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání

Organizace a formy vzdělávání ŠD

Metody práce

Klíčové kompetence

Délka a časový plán

Obsah vzdělávání

Pracovní plán

Materiální podmínky, prostorové a technické podmínky pro činnost

Školní družina využívá prostor učebny 1. třídy, relaxační místnosti a její materiální vybavení. Účastníkům školní družiny jsou k dispozici deskové a společenské hry, knihy, tabule a křídly, výtvarné potřeby a další pomůcky. Účastníci školní družiny mohou využívat vyhrazeného prostoru před školou a také navštěvovat dětské hřiště v blízkosti školy. Rovněž tráví pravidelně odpolední čas na procházkách v okolí školy.

Personální podmínky

Chod školní družiny je zajištěn činností dvou vychovatelek, které byly seznámeny s koncepcí školy. Hlavní vychovatelka se bude dále vzdělávat v oboru vychovatelství.

Charakteristika školní družiny

Školní družina je součástí základní školy a nabízí zájmové vzdělávání formou vzdělávacích a spontánních činností, přípravou na vyučování, odpočinku a relaxace, výchovou, hrou a individuální práci.

Úkolem ŠD je posilování daných klíčových kompetencí a jejich upevňování dle možností jednotlivých dětí. Zvláště se věnujeme kompetencím k trávení volného času, řešení problémů, kompetencím komunikativním, sociálním, občanským a pracovním. Důraz klademe na schopnost aktivně trávit volný čas. U účastníků podporujeme otevřenou komunikaci, vztahy k lidem, k přírodě a učíme je chránit si své zdraví. Rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého.

Respektujeme individuální schopnosti a dovednosti účastníků. Vedeme účastníky k estetičnosti a tvořivosti.

Přejeme si, aby školní družina byla pro všechny příjemným prostředím a napomáhala k vytváření přátelského klimatu celé školy.

Cíle ŠVP školní družiny

- Výchova ke smysluplnému využívání volného času.
- Prožívání radostných chvil.
- Rozvoj osobnosti člověka odolného vůči negativním vlivům, který najde své místo ve společnosti a který bude znát svou cenu.
- Rozvoj samostatnosti a schopnosti pracovat v kolektivu, pomáhat slabším a mladším spolužákům při různých aktivitách.
- Posilování sebeobslužných návyků u účastníků– návyk osobní hygieny (pravidelné mytí rukou, kultura stolování, používání WC, chování při infekčním onemocnění...). Návyk péče o pořádek a čistotu prostředí (udržování pořádku v hračkách, knihách a vybavení ŠD. Návyk jednání s lidmi (požádat o něco, poděkovat, omluvit se, zeptat se, získat informace, předat informace). Osvojení si základů slušného chování.
- Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí, jeho ochrana.
- Dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví.
- Získání všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo).

Z á k l a d n í š k o l a Purkrabka, se sídlem Smiřických 2, 250 83 Škvorec

- Získání potřebných vědomostí a dovedností zábavnou formou pomocí her, soutěží, aj.
- Utváření vědomí národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině.
- Pochopení a uplatňování zásad demokracie – Úmluva o právech dítěte.

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Naše ŠD respektuje individualitu každého účastníka, snaží se vytvořit přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro případné účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat s rodiči, školou, popřípadě s PPP a dalšími odbornými pracovišti. Dle stupně a charakteru jeho handicapu bude umožňováno začleňování do volnočasových aktivit.

Pro rozvoj nadaných jedinců bude ŠD nabízet další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

Vychovatelky ŠD eliminují možné úrazy poučením o bezpečnosti na začátku školního roku, dále pak v průběhu školního roku před každými prázdninami. Vychovatelky na začátku školního roku seznámí děti s provozními řády využívaných prostor (školní jídelna, školní třída, školní družina, hřiště, vyhrazený prostor před školou). Vychovatelky dbají na dodržování osobní hygieny, stravovacích návyků a pitný režim. Ve školní třídě je umístěna lékárníčka, jejíž vybavení je pravidelně kontrolováno. Zákonní zástupci jsou okamžitě informováni o případném zranění, úrazu, či náhlém zhoršení zdravotního stavu účastníka.

Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělání

Účastníci jsou do ŠD přijímáni na základě vyplněných údajů na zápisním lístku. O přijetí nebo nepřijetí do ŠD rozhoduje ředitel školy. O ukončení vzdělávání ve ŠD může požádat písemně zákonný zástupce účastníka nebo o něm rozhodne ředitel školy na základě písemného návrhu vychovatelky ŠD z důvodu porušování vnitřního řádu ŠD nebo školního řádu školy.

Organizace a formy vzdělávání ve ŠD

- Pravidelná výchovná (každodenní činnost přihlášených žáků)
- Příležitostná výchovná (besídky, divadelní představení apod.)
- Spontánní činnosti (průběžné aktivity, vlastní činnost účastníků, rozhovory)

ŠD realizuje výchovně vzdělávací činnost mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností. Odpočinkové činnosti mají odstranit únavu a do denního

Z á k l a d n í š k o l a Purkrabka, se sídlem Smiřických 2, 250 83 Škvorec

režimu se zařazují nejčastěji po obědě a dle potřeby kdykoliv během dne. Rekreační činnosti slouží k regeneraci sil, převažuje aktivní odpočinek s náročnějšími pohybovými prvky. Zájmové činnosti rozvíjejí osobnost žáka, umožňují účastníkům seberealizaci a kompenzaci možných školních neúspěchů i další rozvoj pohybových a jiných dovedností. Jde o řízené kolektivní nebo individuální činnosti, organizované nebo spontánní aktivity.

Metody práce

- Vycházky
- Didaktické hry
- Diskuze
- Vypravování
- Komunitní kruh
- Výlety
- Výtvarné, pohybové a hudební aktivity
- Kultura – knihovna, kulturní programy

Klíčové kompetence

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjených kompetencí, které vybavují účastníky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní kompetence, sociální, občanské a pracovní kompetence a kompetence k trávení volného času.

Navazujeme tak na kompetence pro školní výuku stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

- **Kompetence k naplnění volného času:** Účastník účelně tráví volný čas, rozvíjí své zájmy v individuálních a organizovaných činnostech, tyto činnosti si vybírá, rozvíjí svou schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci zátěže ze školy. Odmítá nevhodné nabídky pro trávení svého volného času.
- **Kompetence komunikativní:** Účastník komunikuje kultivovaně, naslouchá druhým, ovládá mimoslovní komunikaci. Komunikuje bez ostychu s okolím. Myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami. Vyjadřuje vlastní názor. Z informací pokládaných informačními prostředky si vybírá.
- **Kompetence k řešení problémů:** Účastník se učí problém pochopit, přemýšlí o jeho příčinách. Chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli a hledá způsoby řešení. Umí si obhájit svá rozhodnutí, uvědomuje si za tyto rozhodnutí odpovědnost. Rozlišuje správná a chybná řešení. Započaté činnosti dokončuje, obtíže překonává houževnatostí.
- **Kompetence občanská a pracovní:** Účastník vnímá nespravedlnost, šikanu, agresivitu a dovede se jim bránit. Uvědomuje si svá práva a práva druhých. Chová se odpovědně s ohledem na zdraví své i druhých. Podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí. Osvojuje si pracovní návyky, dodržuje bezpečnost a bezpečně používá materiály, nástroje a vybavení ŠD. Respektuje kulturní hodnoty národa, etnika, sociální skupiny.
- **Kompetence sociální:** Účastník se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit. K povinnostem přistupuje odpovědně. Dokáže přijmout kompromis. Respektuje pravidla,

Z á k l a d n í š k o l a Purkrabka, se sídlem Smiřických 2, 250 83 Škvorec

je schopen respektovat jiné, spolupracuje v týmu. Odhaduje rizika svých nápadů. Rozhoduje o svých činech, uvědomuje si, že za své činy odpovídá a nese důsledky.

- **Kompetence k učení:** Svě zkušenosti uplatňuje v praktických situacích. Dokončí započatou práci a kriticky zhodnotí své výkony. Klade si otázky a hledá na ně odpovědi. Získává vědomosti z jiných zdrojů a pramenů a získané poznatky dává do souvislostí. Zvládá pravidla správného stolování a hygienických návyků.

Délka a časový plán

Vzdělávací program ŠD je programem rámcovým, je stanoven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu pro účastníky prvního stupně ZŠ, tedy na pět let. Výhodou programu po celý vzdělávací cyklus je možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat a přesouvat témata během celé docházky do ŠD. Činnosti programu nejsou věkově vymezeny, proto lze volit činnosti dle aktuálního složení účastníků. Školní vzdělávací program je doplněn ročním plánem. Činnost probíhá od září do června. Školní vzdělávací program je založen na dobrovolnosti.

Obsah vzdělávání

Obsah vzdělávacího programu pro školní družinu má pět oblastí.

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Místo, kde žijeme

Domov a škola: Poznávání nejbližšího okolí, vycházky do okolí, orientace v terénu, výroba dárků pro členy rodiny, okruh rodiny a jejích členů, dopravní výchova – bezpečnost na cestě do školy a vycházkách. Návštěva významných míst v regionu, seznamování s lidovými zvyky. Vytváření kladného vztahu ke škole. Dopravní značky a předpisy.

Naše vlast: Praha – hl. město a její památky, ostatní významná města a místa ČR, besedy o státních svátcích a významných dnech, pojem vlastenectví. (Kompetence občanské)

Lidé kolem nás

Osvojení vhodného chování a vystupování, soužití v rodině, kolektivu třídy, družiny, na ulici, základní komunikace mezi lidmi, lidé s různým postižením, pomoc druhému, slušná mluva a základy společenského chování. Předcházení šikaně a patologicky negativním jevům. Charakterové vlastnosti. (Kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální)

Lidé a čas

Budování správného režimu dne a jeho dodržování, učit žáky s časem nakládat a vážit si ho, využití volnočasových aktivit. Orientace v čase – znát roční období, umět je charakterizovat (rok, měsíc, týden). Vánoční a jiné zvyky a tradice. Lidé a minulost – jak se vše kolem nás mění, tradice, řemesla, moderní technika. (Kompetence k naplnění volného času)

Rozmanitost přírody

Životní prostředí: Pravidla chování v přírodě, pozorování rozmanitosti živé i neživé přírody, pranostiky, třídění odpadu, úklid v okolí školy.

Roční období: Sledování změn v přírodě při vycházkách, pozorování a poznávání rostlin a zvířat, vyhledávání informací na PC a v encyklopediích. Sbírání a práce s rostlinným materiálem, jeho použití a zpracovávání, experimentování s barvami, vlastnosti sněhu a ledu.

Příroda je naše tělocvična: Míčové a pohybové hry, překonávání přírodních překážek, turistické vycházky. (Kompetence k učení)

Člověk a jeho zdraví

Poznání sebe sama: Poučení o zdraví, prevence nemocí, osobní hygiena, předcházení úrazů. První pomoc při drobných poraněních. Dodržování základních hygienických návyků, čistota oblečení a osobních věcí. Řešení krizových situací (setkání s neznámými lidmi, šikana).

Pravidla silničního provozu: Dodržování pravidel silničního provozu pro chodce a cyklisty. Důležitá telefonní čísla, přivolání pomoci.

Zdravý jídelníček: Sledování jídelníčku ve školní jídelně, pitný režim a dodržování pravidelného stravování, rozhovory o zdravém životním stylu, význam ovoce a zeleniny, správné uchovávání potravin. (Kompetence občanské, sociální a komunikativní)

Tématický plán ŠD

Září: Vzpomínáme na prázdniny – zvykáme si na školu, poznáváme nové kamarády.

1. Školní řád, řád ŠD
2. Bezpečnost
3. Poznávání okolí školy

Činnosti odpočinkové a relaxační: Četba z pohádkových knih, vybarvování omalovánek, společenské hry, poznáváme se navzájem, jak se kdo jmenuje, co má rád.

Činnosti zájmové: Společenské hry, vystřihovánky, vyrábíme zvířátka z papíru, míčové a pohybové hry, malování vodovými barvami, pobyt venku, vycházky do okolí, poznáváme okolí školy, jak se zde máme chovat, výroba draků podle naší fantazie, pouštění draků společně s rodiči.

Říjen: Barevný podzim – máme rádi přírodu

- Podzimní dílna
- Projekt stromy
- Dýňové slavnosti

Činnosti odpočinkové a relaxační: Čtení pohádek, jak se k sobě chováme, hry dle výběru a zájmu dětí, luštění kvízů, vymýšlíme jednoduché hádanky.

Činnosti zájmové: Koláž z barevného papíru a nasbíraných předmětů a přírodnin, sběr plodů, poznávání stromů a listů, netradiční výtvarné techniky na podzimní téma, papírové vystřihovánky (práce s nůžkami), výroba pohyblivých pavoučků z kaštanů, dlabání dýní na dýňové slavnosti, vaříme dýňovou polévku, pobyt venku, pohybová aktivita s míčem a švihadlem.

Listopad: Člověk a jeho zdraví

- Počasí a ochrana zdraví
- Zdravý jídelníček
- Jak se správně chovat v přírodě

Činnosti odpočinkové a relaxační: Relaxace na žíněnkách při poslechu relaxační hudby, čtení pohádek, slovní turnaje, vyprávění a společné hry v kruhu, povídáme si jak se správně obléknout do lesa, rozlišujeme ovoce a zeleninu.

Činnosti zájmové: Výtvarné činnosti na téma zdraví, ovoce, zelenina, vitamíny, papírový hrad s duchy a strašidly, bramborová razítka a obrázky z nich, připravujeme dárky na dny otevřených dveří pro budoucí prvňáčky, seznamujeme se s jehlou a nití, šijeme sovičky z filcu, výrobky k Mikuláši z látek a papíru, zpíváme pro radost – hudební soutěže, kdo umí hrát na hudební nástroj a na jaký? Pohybové aktivity venku, zkoušíme hrát divadlo.

Prosinec: Adventní čas

- kouzelný čas Vánoc
- zima v hudbě a literatuře
- co se mění na Silvestra
- vyrábíme na adventní jarmark

Činnosti odpočinkové a relaxační: Soutěživé hry dle výběru a zájmu dětí, společná četba pohádek, poslech vánočních koled, povídání o Vánočních svátcích a zvycích nejen u nás, těšíme se na vánoce, rodinné tradice.

Činnosti zájmové: Obrázky z dětské krupičky, čočky a máku.

Vyrábíme na adventní jarmark, stromečky z filcu, zvonečky z květináčků, svítící domečky z papíru, drátkujeme s korálky, filcujeme vánoční ozdoby, skládáme z papíru vánoční přání, tvoříme andělíčky z keramické hlíny, pečeme vánoční perníčky, zdobíme cukrovou polevou, vycházky do okolí ZŠ, učíme se koledy, besídka.

Leden: Čas sněhových radovánek

- zima ve městě a v přírodě
- zimní sporty
- ahoj kamarádi-výroba dárků k zápisu

Činnosti odpočinkové a relaxační: Vymýšlení pohádek a veselých příběhů, jak jsme prožily vánoce s rodinou, výroba mandal z různých materiálů, hry dle výběru dětí, relaxace na polštářích s povídáním.

Činnosti zájmové: Přírodovědné vycházky staráme se o zvířátka, učíme se je poznávat, tvoříme ze sněhu, chodíme sáňkovat a bobovat, závody na sněhu, výroba dárků pro 1. třídu, umíme pracovat s jehlou a nití, lepená koláž se zimní tematikou, papírové skládačky, hry s písmeny a textem, cvičíme s míčem.

Únor: Masopustní zvyky a obyčeje

- karnevalové masky
- zimní zábavy a sporty
- zvířátka v zimě

Činnosti odpočinkové a relaxační: Hry rozvíjející a posilující jemnou motoriku, hry a činnosti dle zájmu, čtení pohádky, soutěž ve skládání puzzlí, trénujeme paměť.

Činnosti zájmové: Modelování ze slaneho těsta, výroba karnevalových masek různými výtvarnými technikami, malujeme temperami svůj autoportrét, jak se vidíme, sportujeme v tělo-

Z á k l a d n í š k o l a Purkrabka, se sídlem Smiřických 2, 250 83 Škvorec

cvičně, vycházky v okolí školy a krmení zvířete, poznávání stop ve sněhu, masopustní vystoupení v místní školce.

Březen: Kniha je můj kamarád

- Den dětské knihy
- V říši pohádek – kolektivní práce
- Přísloví, pořekadla a pranostiky

Činnosti odpočinkové a relaxační: Hry rozvíjející a posilující jemnou motoriku, hry a činnosti dle výběru dětí, povídání v kruhu, co už jsme se naučily.

Činnosti zájmové: Turnaj v piškvorkách, vyrábíme bambule různých velikostí a barev, ztvárnění pohádkových postav různými výtvarnými technikami, téma „Voláme jaro“ (hudební činnosti, pracovní činnosti, objevování prvních jarních rostlin), šijeme zvířátka z filcu pro radost.

Duben: Den Země

- Třídění odpadu
- Velikonoce – svátky jara
- Vyrábíme na velikonoční jarmark
- Bezpečně na cestě do školy

Činnosti odpočinkové a relaxační: Soutěže s dopravní tematikou, společenské hry a míčové hry, společná četba, velikonoční tradice a zvyky, proč třídíme odpad?

Činnosti zájmové: Výtvarné činnosti s Velikonoční tematikou, vyrábíme na velikonoční jarmark, kuřátka, ovečky z bambulí, ubrousková technika na krabičkách a kamínkách, šijeme s filcu vajíčka, drátkujeme s korálky, pohybové aktivity venku i v tělocvičně, pletení pomlázek, malujeme vajíčka různými technikami.

Květen: Den matek

- Dárek pro maminku
- Jedeme na školu v přírodě
- Poznáváme léčivé rostliny

Činnosti odpočinkové a relaxační: Hry dle výběru dětí, čtení pohádek, povídání o dobru a zlu, jak vnímáme pohádkové postavy, co pro nás znamená maminka, luštění rébusů a kvízů, těšíme se na školu v přírodě.

Činnosti zájmové: Sázíme semena letních květin do truhlíků, využíváme příznivého počasí k pobytu venku, vycházkám po okolí, výroba dáreků pro maminku s přáním, výtvarné činnosti, přišívání korálků a knoflíků na různé materiály, ubrousková technika na kamínkách, téma léčivé rostliny a k čemu se používají, zpívání s hudebními nástroji.

Z á k l a d n í š k o l a Purkrabka, se sídlem Smiřických 2, 250 83 Škvorec

Červen: Ukaž, co umíš

- Den dětí
- Sportovní olympiáda
- Připravujeme se na prázdniny

Činnosti odpočinkové a relaxační: Čtení pohádkových knížek, konstruktivní hry, společenské hry, míčové hry, co se nám líbilo na škole v přírodě, relaxační odpočinek s povídáním o prázdninách, jak se těšíme na prázdniny?

Činnosti zájmové: Sportovní olympiáda – hry a soutěže, dětský den s hledáním pokladu, využíváme příznivého počasí k pobytu venku, míčovým hrám, vycházkám, výtvarné činnosti na volné téma, malujeme temperami, bramborová razítka, šijeme z filcu ptáčky s korálky, úklid v okolí školy.

PhDr. Michal Stibor
ředitel školy